

**Metodyka pracy aplikanta
i zastępcy notarialnego.
Komentarz praktyczny
z orzecznictwem. Wzory
uchwał i zaświadczeń**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I

Komentarz praktyczny z orzecnictwem

Rozdział 1. Piecza samorządu zawodowego nad prawidłowym wykonywaniem zawodu notariusza jako obowiązek wynikający z władztwa publicznego

1. Konstytucyjny charakter pieczy samorządu notarialnego
2. Cel sprawowania pieczy nad wykonywaniem zawodu
3. Tryb kształcenia aplikantów jako przejaw sprawowania pieczy
4. Przegląd orzecnictwa

Rozdział 2. Egzamin wstępny na aplikację

1. Uwagi ogólne
2. Wymogi formalne stawiane kandydatom na aplikację
3. Organizacja egzaminu wstępnego
4. Zakres egzaminu
5. Procedura
6. Przebieg egzaminu
7. Przegląd orzecnictwa

Rozdział 3. Aplikanci notarialni

1. Cel aplikacji
2. Wymagania formalne
3. Wpis do wykazu aplikantów
4. Prawa i obowiązki aplikanta
5. Patronat
6. Upoważnienie aplikanta do dokonywania czynności notarialnych
7. Organizacja aplikacji
8. Kolokwium
9. Skreślenie z listy aplikantów
10. Odbycie aplikacji
11. Przegląd orzecnictwa

Część I. Komentarz praktyczny z orzecnictwem

Rozdział 4. Egzamin notarialny

1. Uwagi wprowadzające
2. Zasady ogólne egzaminu
3. Poprzednia regulacja i ocena zmian
4. Przebieg egzaminu
5. Wynik egzaminu
6. Kwestie proceduralne
7. Przegląd orzecnictwa

Rozdział 5. Zastępcy notarialni

1. Uwagi wprowadzające
2. Geneza wprowadzenia instytucji zastępcy notarialnego do współczesnego porządku prawnego
3. Przesłanki powołania na zastępcę notarialnego
4. Jak długo można być zastępcą?
5. Wykaz zastępców
6. Pozostałe przesłanki
7. Skreślenie zastępcy notarialnego z wykazu
8. Skutki wykreślenia zastępcy notarialnego z wykazu – ocena regulacji oraz wnioski *de lege ferenda*
9. Zatrudnienie zastępcy notarialnego
10. Zastępstwo udzielane zastępcy notarialnemu
11. Odpowiedzialność karna zastępcy notarialnego
12. Emerytowany notariusz jako osoba zastępująca notariusza
13. Podsumowanie
14. Przegląd orzecnictwa

Rozdział 6. Odpowiedzialność aplikantów i zastępców notarialnych

1. Zasady ogólne
2. Odpowiedzialność dyscyplinarna
3. Zakazy z art. 19 PrNot
4. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej
5. Przegląd orzecnictwa

Rozdział 7. Powołanie na notariusza

1. Procedura powołania
2. Kwalifikacje notariusza
3. Wyjątek od obowiązku odbycia aplikacji i zdania egzaminu zawodowego
4. Wymogi formalne
5. Uruchomienie kancelarii
6. Przegląd orzecnictwa

**Rozdział 8. Model aplikacji notarialnej – stan aktualny i postulaty
*de lege ferenda***

1. Uwagi wstępne
2. Stan aktualny
3. Ocena aplikantów – wyniki badań ankietowych
4. Model aplikacji – ocena autorek

Rozdział 9. Podsumowanie

Rozdział 1. Piecza samorządu zawodowego nad prawidłowym wykonywaniem zawodu notariusza jako obowiązek wynikający z władztwa publicznego

1. Konstytucyjny charakter pieczy samorządu notarialnego

W art. 17 ust. 1 ustawy z 2.4.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) wskazano, że samorzady zawodowe sprawują pieczę nad należyтым wykonywaniem zawodów zaufania publicznego. Nie ulega wątpliwości, że notariusze należą do zawodów zaufania publicznego. Piecza samorządów nad należyтым wykonywaniem zawodów zaufania publicznego nie została w pełni zdefiniowana, ale do jej elementów zalicza się **wpływ samorządu danego zawodu na ocenę kandydatów do zawodu oraz adekwatną reprezentację samorządu w przeprowadzaniu egzaminów decydujących o nabyciu praw wykonywania zawodu poprzez zapewnienie organom samorządu merytorycznego udziału w ustaleniu wymogów egzaminacyjnych i przeprowadzaniu samego egzaminu** (por. wyr. TK z 19.4.2006 r., K 6/06, OTK-A 2006, Nr 4, poz. 45). Zakres przedmiotowy „pieczy” określa konstytucyjny termin „należyte wykonywanie zawodu”. Pieczę samorządu zostały objęte te czynności, które należą do zakresu zadań realizowanych w ramach wykonywania zawodu. Piecza nie jest tożsama z nadzorem nad należyтым wykonywaniem zawodu, jest to pojęcie znacznie

Zakres i charakter
pieczy samorządu
notarialnego

szersze, obejmujące m.in. udzielanie wsparcia (pomocy) członkom samorządu w wykonywaniu ich obowiązków, ale także egzekwowanie odpowiedzialności z tytułu nienależytego wykonywania zawodu (wyr. NSA z 5.4.2013 r., II GSK 2332/11, ONSAiWSA 2014, Nr 2, poz. 27, s. 140). *A. Oleszko* zwraca uwagę, że samorząd notarialny nie jest wprawdzie organem władzy publicznej *sensu stricto*, lecz jako samorząd zawodowy reprezentuje osoby zaufania publicznego i sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem zawodu notariusza w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony (*A. Oleszko*, Notariusz nie jest zawodem na niby, *Lex/el.* 2017). Oznacza to, że pełni funkcje zlecane z zakresu administracji publicznej i owe ustawowo zlecane funkcje wchodzą w zakres kompetencji organów samorządu notarialnego (wyr. SN z 20.1.2011 r., III ZS 19/10, *Legalis*).

2. Cel sprawowania pieczy nad wykonywaniem zawodu

Przesłanka interesu publicznego, na gruncie art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, precyzuje cel i granice sprawowanej pieczy nad wykonywaniem zawodu. Każde działanie samorządu zawodowego w zakresie sprawowania „pieczy” podlega zatem konstytucyjnie ukierunkowanej ocenie, dokonywanej z punktu widzenia interesu publicznego (zob. wyr. TK z 18.2.2004 r., P 21/02, OTK-A 2004, Nr 2, poz. 9). W doktrynie wskazuje się, że zakres, w jakim państwo przekazuje władztwo publiczne samorządowi zawodowemu, obejmuje:

- 1) przymusowe reprezentowanie interesów określonych zawodów wobec władz państwowych;
- 2) nadzór nad należyтым wykonywaniem zawodu;
- 3) dopuszczenie do wykonywania zawodu i prowadzenie rejestru osób mających prawo wykonywania danego zawodu;
- 4) czuwanie nad etyką wykonywania zawodu;
- 5) doskonalenie zawodowe i określenie programów kształcenia w zawodzie;
- 6) sądownictwo dyscyplinarne (zob. *J. Hausner, D. Długosz*, *Tezy w sprawie zawodów zaufania publicznego*, Warszawa 2002, s. 122).

W orzecznictwie TK wśród elementów pieczy wymienia się dodatkowo posiadanie odpowiedniego wpływu na kształtowanie zasad odbywania aplikacji i na ustalanie zakresu merytorycznego egzaminu zawodowego (wyr. TK: z 19.4.2006 r., K 6/06, OTK-A 2006, Nr 4, poz. 45 oraz z 8.11.2006 r., K 30/06, OTK-A 2006, Nr 10, poz. 149).

W związku z tym piecza samorządu zawodowego powinna być rozumiana w sposób możliwie szeroki, a mianowicie powinna obejmować **nie tylko przyjmowanie do korporacji, organizowanie doskonalenia zawodowego notariuszy, ale również wszelkie inne sprawy odnoszące się organizacji i działania notariuszy i osób ustawowo powołanych do wykonywania czynności notarialnych** (por. wyr. WSA w Krakowie z 27.6.2017 r., II SAB/Kr 70/71, CBOSA). Zgodnie z art. 35 pkt 2 i 6 ustawy z 14.2.1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1799 ze zm.), **do zakresu działania rady izby notarialnej należy nadzór nad wykonywaniem obowiązków przez notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych oraz nad przestrzeganiem przez nich powagi i godności właściwej dla notariusza; prowadzenie wykazów notariuszy, zastępców notarialnych i aplikantów notarialnych izby.**

Sprawowanie pieczy nad wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, jak podkreśla się w piśmiennictwie, polega na wykonywaniu działań gwarantujących wysoką jakość oraz kulturę wykonywania zawodu oraz odpowiedni poziom etyczny i profesjonalny osób, które dany zawód wykonują. Jest ona konstytucyjnym obowiązkiem organów samorządu notarialnego i powinna być rozumiana jako suma działań podejmowanych w celu zapewnienia ochrony interesu publicznego [E. Tkaczyk, Samorząd zawodowy w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Przegląd Sejmowy 2011, Nr 6 (61)].

Zakres przedmiotowy pieczy określa konstytucyjny termin „należyte wykonywanie zawodu”. Pieczę samorządu zostały objęte te czynności, które należą do zakresu zadań realizowanych w ramach wykonywania zawodu. Odnosząc się do „istoty” pieczy, należy pamiętać również o publicznym charakterze tej funkcji. W aspekcie podmiotowym „pieczy” podlegają wszystkie osoby wykonujące dany zawód zaufania publicznego (wyr. NSA z 5.4.2013 r., II GSK 2332/11, ONSAiWSA 2014, Nr 2, poz. 27, s. 140). Może on

Wpływ na przebieg aplikacji

Zakres pieczy

Pieczka jako gwarancja jakości i kultury wykonywania zawodu

Zakres przedmiotowy „pieczy”

obejmować w szczególności dokonywanie czynności związanych z władczym decydowaniem lub współdecydowaniem o dopuszczeniu do wykonywania zawodu, ustaleniem zasad etyki (deontologii) zawodowej, orzecnictwem dyscyplinarnym w sprawach odpowiedzialności za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godności zawodu bądź za naruszenie obowiązków zawodowych [zob. *H. Izdebski*, Sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu przez samorzady zawodowe, w: *S. Legat, M. Lipińska* (red.), *Zawody zaufania publicznego a interes publiczny – korporacyjna reglamentacja versus wolność wykonywania zawodu*, Warszawa 2002, s. 35].

3. Tryb kształcenia aplikantów jako przejaw sprawowania pieczy

Ograniczenia
w dostępie
do zawodu

Nadanie pewnym zawodom charakteru zawodów zaufania publicznego oznacza, w rozumieniu Konstytucji RP, ustawową dopuszczalność nakładania pewnych ograniczeń w zakresie konstytucyjnej wolności dostępu do zawodu i jego wykonywania (art. 65 ust. 1 Konstytucji RP) oraz objęcie osób wykonujących takie zawody obowiązkiem przynależności do samorządu zawodowego. Konstytucyjnym zadaniem samorządu zawodowego jest piecza nad zgodnym z regułami właściwymi dla danego zawodu jego wykonywaniem. Podstawą włączenia określonego zawodu do kategorii zawodu zaufania publicznego powinno być zawsze uznanie, że nałożenie owych ograniczeń nie następuje w celu stworzenia określonej grupie zawodowej przywilejów, lecz ma służyć interesowi publicznemu, a zakres ograniczeń powinien być odpowiedni do ochrony tego interesu (wyr. TK z 19.4.2006 r., K 6/06, *Legalis*).

Rola samorządu
w ustalaniu zasad
składania egzaminu
zawodowego

Trybunał Konstytucyjny wskazał przy tym (por. wyr. TK z 7.3.2012 r., K 3/10, *Legalis*), że Konstytucja RP nie przesądza trybu kształcenia osób wykonujących reglamentowane zawody prawnicze i nie wyklucza wprowadzenia państwowych egzaminów zawodowych. **Przygotowanie do wykonywania zawodu zaufania publicznego powinno odpowiadać kryteriom wysokiej jakości i wiarygodności kojarzonej z pojęciem zaufania publicznego.**

Samorząd zawodowy powinien brać udział w ustalaniu zasad składania egzaminu zawodowego.

Określenie zasad składania egzaminów zawodowych warunkuje korzystanie z wolności wykonywania zawodu i z tego względu należy do sfery prawa powszechnie obowiązującego. Sprawy o istotnym znaczeniu z punktu widzenia wolności wykonywania zawodu muszą zostać unormowane w ustawie, natomiast sprawy mniejszej wagi mogą być normowane w drodze rozporządzeń wydawanych na zasadach określonych w art. 92 Konstytucji RP. Oznacza to, że zagadnienia te nie mogą być normowane w drodze aktów prawnych stanowionych przez organy samorządu zawodowego. Organy te powinny jednak mieć zapewniony udział w procedurach stanowienia regulacji prawnych w tym zakresie, a w szczególności właściwi ministrowie, kompetentni do wydawania rozporządzeń dotyczących egzaminów zawodowych, powinni zasięgać opinii właściwego samorządu zawodowego. Konstytucja – zdaniem TK – pozostawia ustawodawcy zwykłemu szeroki zakres swobody regulacyjnej przy określaniu zasad egzaminu zawodowego. Artykuł 17 Konstytucji RP może stanowić podstawę do wprowadzania z niego ogólnego wymogu zapewnienia odpowiedniej jakości przygotowania zawodowego, ale ustawa zasadnicza nie zawiera unormowań dotyczących przebiegu egzaminów zawodowych, w szczególności metod egzaminacyjnych oraz kryteriów oceny wiedzy i umiejętności kandydatów. Zagadnienia te mogą być swobodnie normowane przez ustawodawcę pod warunkiem poszanowania wymienionych wyżej zasad. Trybunał stwierdził, że nie ma kompetencji do oceny celowości i racjonalności unormowań prawnych. Dotyczy to w szczególności unormowań dotyczących formy egzaminów zawodowych (*B. Banaszak*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2012, art. 17, Nb 3).

Zarówno treść, jak i sposób sprawowania przez samorząd zawodowy pieczy nad właściwym wykonywaniem zawodu zaufania publicznego sytuują ten samorząd wśród podmiotów wykonujących administrację publiczną, a **prawo rady właściwej izby notarialnej do wyrażenia opinii w sprawie powołania i odwołania notariusza należy traktować jako ustawowe określenie prawa samorządu notarialnego do udziału w decydowaniu o członkostwie w tej**

Zasady egzaminów
zawodowych

Samorząd jako
podmiot admini-
stracji publicznej

korporacji, stanowiącego element jego konstytucyjnego prawa (i obowiązku) sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu notariusza [uchw. NSA(7) z 22.9.2014 r., II GPS 1/14, OSP 2015, Nr 2, poz. 12, s. 169]. W swoim orzecznictwie TK wśród elementów pieczy wymienia **prowadzenie przez organy samorządu rejestru osób aktualnie wykonujących dany zawód** zaufania publicznego (zob. wyr. TK z 22.5.2001 r., K 37/00, OTK 2001, Nr 4, poz. 86), jak również **posiadanie odpowiedniego wpływu na kształtowanie zasad odbywania aplikacji** oraz na **ustalenie zakresu merytorycznego egzaminu zawodowego** (zob. wyr. TK z 19.4.2006 r., K 6/06, OTK 2006, Nr 4, poz. 45; por. też wyr. TK z 8.11.2006 r., K 30/06, OTK 2006, Nr 10, poz. 149). Na gruncie obowiązujących unormowań środkami sprawowania pieczy ustawowo przydanymi samorządowi notarialnemu są w szczególności **organizacja i prowadzenie aplikacji notarialnej** (art. 35 pkt 3, art. 40 § 1 pkt 9 i art. 73 PrNot), **orzekanie w sprawach dyscyplinarnych notariuszy, aplikantów i asesorów notarialnych** (art. 50 i 53 § 1 oraz art. 78 PrNot), wypowiedanie się w sprawie zasad etyki zawodowej notariuszy (art. 40 § 1 pkt 7 PrNot) oraz opiniowanie wniosków w sprawie powoływania i odwoływania notariuszy i zastępców notarialnych (art. 10 § 1, art. 35 pkt 1 i art. 76 § 1 PrNot). Ponadto zgodnie z art. 71 § 3 PrNot wpis na listę aplikantów notarialnych następuje na podstawie uchwały właściwej rady izby notarialnej. Ponadto, wszelkie inne uchwały i działania związane z przebiegiem i organizacją aplikacji, a także związane z egzekwowaniem obowiązków aplikantów i zastępców notarialnych, są przejawem pieczy sprawowanej przez samorząd notarialny nad aplikantami i zastępcami notarialnymi.

Wpływ na kształt samorządu

Weryfikacja kwalifikacji. Również egzamin notarialny może być uznany za jeden z elementów sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, ponieważ ma wpływ na weryfikację posiadania odpowiednich kwalifikacji do wykonywania zawodu (wyr. TK z 26.3.2008 r., K 4/07, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 28).

Postulat realnego wpływu samorządu na notariat

A. Oleszko zwraca uwagę na to, że sprawowanie przez samorząd wobec tych zawodów pieczy odbywa się „w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony” (art. 17 ust. 1 Konstytucji RP).

Oznacza to zapewnienie organom samorządu notarialnego realnego (rzeczywistego) nadzorowania poszanowania praw i rzetelności wykonywania zadań przez zastępców notarialnych jako przyszłych członków tego samorządu (A. Oleszko, Notariusz nie jest zawodem na niby). W tym miejscu krytycznie należy spojrzeć np. na ignorowany przez Ministra Sprawiedliwości postulat uchwalenia planu siedzib kancelarii notarialnych, którego ustalenie jest czynnością Ministra Sprawiedliwości z zakresu nadzoru nad notariatem stosownie do § 11 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 30.4.1991 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością notariuszy i organów samorządu notarialnego (Dz.U. Nr 42, poz. 188) i ukształtowane na tym tle orzecznictwo (m.in. wyr. NSA z 24.2.2022 r., II GSK 1566/18, Legalis; wyr. NSA z 25.6.2013 r., II GSK 491/12, Legalis), czy też znikome znaczenie opinii rad w sprawie powołania na notariusza (por. wyr. WSA w Warszawie z 4.1.2017 r., VI SA/Wa 1673/16, Legalis). Faktem jest, że ograniczeniem tego wpływu jest również samo PrNot, gdyż w istocie Minister Sprawiedliwości może odmówić powołania na stanowisko notariusza osoby, o której mowa w art. 10 § 1 PrNot, tylko wtedy, gdy kandydat nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 11–13 PrNot, a także jeżeli dotychczasowe postępowanie kandydata budzi wątpliwości co do jego rzetelności, uczciwości lub przestrzegania wartości demokratycznego państwa prawnego, zgodnie z art. 10 § 3 PrNot (wyr. NSA z 7.12.2017 r., II GSK 1094/16, Legalis), niemniej kolejne nowelizacje notarialnej ustawy ustrojowej powodują, że wpływ samorządu na dostęp do zawodu notariusza jest coraz bardziej ograniczony.

4. Przegląd orzecznictwa

Zakres zadań samorządu notarialnego służących realizacji pieczy

Ustawa Prawo o notariacie, jak to już wyżej wskazano, przekazuje samorządowi notarialnemu szeroki zakres zadań służących realizacji wspomnianej pieczy. Należą do nich zadania wspólne dla wszystkich samorządów zawodów zaufania publicznego, jak nadzór nad należytych wykonywaniem zawodu, uczestnictwo w procedurze

dopuszczania osób do wykonywania omawianego zawodu, prowadzenie rejestru osób mających prawo wykonywania danego zawodu, czuwanie nad przestrzeganiem etyki wykonywania zawodu, doskonalenie zawodowe i określanie programów kształcenia w zawodzie oraz sądownictwo dyscyplinarne.

Wyr. NSA z 5.4.2013 r., II GSK 2332/11, ONSAiWSA 2014, Nr 2, poz. 27

Samorząd notarialny jako strona w postępowaniu administracyjnym

Samorząd notarialny jest stroną, w rozumieniu art. 28 KPA w postępowaniach administracyjnych toczących się w sprawach powołania i odwołania notariuszy i asesorów notarialnych. Materialnoprawnym źródłem interesu prawnego samorządu notarialnego w tych sprawach, mającego charakter publicznoprawny, jest art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, który pozwala na statuowanie tego interesu, rozumianego jako interesu indywidualnego, konkretnego i obiektywnie istniejącego, w celu umożliwienia samorządowi notarialnemu realizację jego zadań w zakresie reprezentowania osób wykonujących ten zawód oraz sprawowania pieczy nad jego należytym wykonywaniem, w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Przymiotowi strony nie pozbawia samorządu notarialnego udział w tych postępowaniach również w roli organu współdziałającego, w trybie art. 106 KPA.

Wyr. NSA z 5.4.2013 r., II GSK 2332/11, ONSAiWSA 2014, Nr 2, poz. 27

Rola rady izby notarialnej – piecza

Samorząd notarialny tworzą notariusze, o czym stanowi art. 26 § 1 PrNot. Samorząd ten obejmuje izby notarialne i Krajową Radę Notarialną, co oznacza, że samorząd nie obejmuje rad izb notarialnych. Oznacza to również, że rada izby notarialnej jest organem, a zarazem przedstawicielem izby notarialnej jako jednostki samorządu notarialnego.

Pieczą czyli dbałość o należyte wykonywanie zawodu (w tym wypadku notariusza) w interesie publicznym wymaga wyposażenia samorządu w środki prawne umożliwiające sprawowanie tej pieczy. Jednym z nich jest wpływ na skład osobowy samorządu notarialnego poprzez udział w charakterze strony w postępowaniu w przedmio-

cie powołania na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby jego kancelarii.

Wyr. NSA z 13.11.2013 r., II GSK 938/12, Legalis

Samorząd notarialny jako strona w postępowaniach administracyjnych toczących się w sprawach powołania i odwołania notariuszy i asesorów notarialnych

Samorząd notarialny jest stroną, w rozumieniu art. 28 KPA, w postępowaniach administracyjnych toczących się w sprawach powołania i odwołania notariuszy i asesorów notarialnych. Materialnoprawnym źródłem interesu prawnego samorządu notarialnego w tych sprawach, mającego charakter publicznoprawny, jest art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, który pozwala na statuowanie tego interesu, rozumianego jako interesu indywidualnego, konkretnego i obiektywnie istniejącego, w celu umożliwienia samorządowi notarialnemu realizację jego zadań w zakresie reprezentowania osób wykonujących ten zawód oraz sprawowania pieczy nad jego należyтым wykonywaniem, w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Przymiotem strony nie pozbawia samorządu notarialnego udział w tych postępowaniach również w roli organu współdziałającego, w trybie art. 106 KPA.

Wyr. NSA z 5.4.2013 r., II GSK 2066/11, Legalis

Zadania publiczne samorządu notarialnego

Samorząd zawodowy jest jedną z form decentralizacji administracji publicznej, polegającej na ustawowym powierzeniu określonej korporacji zawodowej realizacji określonych zadań publicznych w formach władczych właściwych administracji publicznej.

Wyr. TK z 30.11.2011 r., K 1/10, Legalis

Sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu

Sprawowanie wspomnianej „pieczy” odgrywa szczególną rolę w zapewnieniu realnego „zaufania publicznego”, które powinno towarzyszyć wykonywaniu zawodów określonych w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP. Na zaufanie to składa się wiele czynników, a przede wszystkim: przekonanie o profesjonalnym przygotowaniu wykonującego ten za-

wód, jego doświadczeniu, dyskrecji, takcie i kulturze osobistej, zachowaniu dobrej woli, właściwych motywacji, należytej staranności zawodowej oraz przestrzeganiu wartości istotnych dla profilu danego zawodu. W odniesieniu do wykonywania prawniczych zawodów zaufania publicznego do istotnych wartości należy również pełne i integralne respektowanie prawa, w tym zwłaszcza – przestrzeganie wartości konstytucyjnych (w ich hierarchii) oraz dyrektyw postępowania (zob. *ibidem*). Konieczność spełniania tych wymogów wiąże się przede wszystkim z prowadzeniem spraw lub ochroną wartości (dóbr) o zasadniczym i (najczęściej) osobistym znaczeniu dla osób korzystających z usług w sferze zawodów zaufania publicznego.

Wyr. TK z 30.11.2011 r., K 1/10, Legalis

Brak zgody notariusza na sprawowanie obowiązku patrona

Brak zgody notariuszy nie może uniemożliwiać lub utrudniać rzeczywistego wykonywania przez rady izb notarialnych ich ustawowych obowiązków publicznoprawnych w zakresie organizowania i prowadzenia aplikacji notarialnej.

Wyr. SN z 3.2.2011 r., III ZS 21/10, Legalis

Możliwość rozstrzygnięcia sporów na drodze sądowej

Samorządowy charakter organizacji nie uzasadnia wyłączenia sporów między nią a jej członkami z drogi sądowej. Z istoty bowiem samorządu – a w szczególności samorządu zawodowego – wynika, że o sprawach samej organizacji i o stosunkach między nią a członkami decydują członkowie, a więc że stosunki te mają charakter stosunków opierających się na zasadzie równorzędności; to z kolei rozstrzyga o cywilnoprawnym charakterze tych stosunków i – tym samym – o ich podleganiu drodze sądowej (art. 2 § 1 KPC). Odmienne jednak uregulowanie może co do określonej organizacji wynikać z normujących jej działalność przepisów ustawy.

Post. SN z 7.7.1976 r., I CZ 39/76, OSNCP 1977, Nr 9, poz. 164

Rozdział 2. Egzamin wstępny na aplikację

1. Uwagi ogólne

Przyznanie w 2005 r. uprawnienia do organizacji egzaminu wstępnego na aplikację notarialną Komisji Egzaminacyjnej do spraw aplikacji notarialnej przy Ministrze Sprawiedliwości (art. 71b PrNot) było konsekwencją przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Dotychczasowa organizacja egzaminów wstępnych na aplikację notarialną przez Rady Izb Notarialnych o tyle była kwestionowana, że w skali całego kraju nie było jednolitej praktyki co do tego, jak taki egzamin powinien przebiegać. Były wprawdzie określone ramy, stanowiące, że jest to część pisemna, a potem ustna (po, rzecz jasna, uzyskaniu pozytywnej oceny z części pisemnej), ale już stopień trudności zadań pisemnych i pytań ustnych był niejednakowy. Walne Zgromadzenia Notariuszy poszczególnych Izb Notarialnych określały każdorazowo zasady przyjęcia na aplikację, które spotykały się niestety z krytyką nie tylko ministerstwa sprawiedliwości, ale też środowisk akademickich i – przede wszystkim – samych kandydatów na aplikantów.

Istotną regulacją, mającą wpływ na kształt aplikacji, była kolejna zmiana dokonana 25.3.2009 r. ustawą z 20.2.2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2009 r. Nr 37, poz. 286), zastępująca „egzamin konkursowy” „egzaminem wstępnym”, polegającym na rozwiązaniu testu jednokrotnego wyboru, obejmującego 150 pytań. Pozytywny wynik egzaminu gwarantowało uzyskanie z testu co najmniej 100 punktów. Nastąpiło więc przez to obniżenie wymaganego progu konkursowego (z 78% pozytywnych odpowiedzi do 66% po tej zmianie). Tak radykalne obniżenie poziomu egza-

Geneza egzaminu
na aplikację

Kolejna nowelizacja

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl